

Canoanele Sfântului Grigorie, Făcătorul de minuni, Arhiepiscopul Neocezareei

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
1 Grigorie	PĂCATELE CELOR PRINȘI (LUAȚI ÎN PRINSOARE (ROBIȚI) DE BARBARI)	<p>Nu mâncările ne îngreuiază pe noi, sfințite papă, dacă cei robii i au mâncat cele ce le-au pus înaintea lor cei ce-i stăpâneau pe ei; mai ales fiindcă toți sunt de părerea că barbarii, care au năvălit în părțile noastre, n-au jertfit idolilor. Iar Apostolul zice: „Mâncările sunt pentru pântec, și pântecele pentru mâncări, dar Dumnezeu le va desființa și pe acela, și pe acestea" (I Cor: 6, 13); Dar și Mântuitorul, care curățește toate mâncările, zice: „Nu cele ce intră în gură spurcă pe om, ci cele ce ies" (Matei 15, 11). Iar în privința necinstirii femeilor robite, batjocorindu-se de barbari trupurile lor, acestea să nu se osândească toate la fel. Căci, dacă viața vreuniei și mai înainte era prihănită, mergând după ochii celor desfrânați, precum s-a scris, este evident că deprinderea de desfrânare se presupune și în timpul sclaviei, și unele ca acestea nu trebuie să se împărtășească prea ușor de rugăciuni. Dar, dacă vreuna viețuind în deplină castitate și mai înainte a dovedit viață curată și afară de orice bănuială, și acum de silă și de nevoie a căzut în ocară, în privința acesteia avem pildă din Deuteronom, despre fecioara pe care un om a găsit-o în câmp și siluind-o s-a culcat cu dânsa; „Tinerei, zice Sfânta Scriptură, să nu-i faceți nimic, căci nu este păcat de moarte în această fecioară, căci precum s-ar scula omul asupra aproapelui său și ar omorî sufletul lui, așa este lucrul acesta, a strigat fecioara, dar n-a fost cine să-i ajute" (Deut. 22, 26, 27). Așa este și aceasta.</p>	62, 67 ap.; 11 sin. I ec; 27 sin. IV ec; 4, 5 Anc.; 14 Petru Alex.; 49 Vasile cel Mare

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
2 Grigorie	LĂCOMIA ȘI CÂȘTIGUL URÂT. (OSÂNDA LĂCOMIEI (ȘI EXPLOATĂRII), A PRĂDĂRII ȘI A CÂȘTIGULUI URÂT)	<p>Groznică este lăcomia, și nu se pot cita într-o scrisoare dumnezeieștile scripturi, în care se spune că este grozavă și înfricoșată nu numai tâlhăria, ci în general lăcomia și atingerea de cele străine, pentru agonisirea urâtă; și orice de acest fel este de lepădat de Biserica lui Dumnezeu. Iar cei ce în timp de prigoană, „întru atâta suspin și atâtea plângeri, îndrăznesc să creadă că timpul aducător de toată pierzarea este pentru ei timp de câștig, aceștia sunt oameni necinstitori de Dumnezeu și urâți de Dumnezeu și care întrec orice răutate. Drept aceea s-a hotărât ca toți aceștia să se lepede, ca nu cumva să vină urgia peste tot poporul și mai întâi peste întâistătorii care nu cercetează aceste lucruri; căci mă tem, precum zice Scriptura: „Nu vei pierde cu cel nelegiuit pe cel drept" (Fac. 18, 23); cad zice Sfânta Scripturii: „Desfrâul și lăcomia sunt cele prin care vine urgia lui Dumnezeu peste fiii pierzării" (Col. 3,6) deci nu vă faceți împreună părtași ai lor; că ați fost oarecând în întunec, iar acum lumină întru Domnul; ca fiii luminii să umblați, căci rodul luminii este întru toată bunătatea, și dreptatea, și adevărul, cercând ce este bineplăcut Domnului. Și nu fiți părtași lucrurilor celor fără de roadă ale întunerului, ci mai vărtos muștrați-le chiar, căci cele făcute în ascuns de dânșii rușinos este chiar a le spune; iar toate vădindu-se de lumină se arată" (Efes. 5, 6-13). Unele ca acestea le zice Apostolul. Iar unii, care au fost pedepsiți pentru lăcomia lor din timp de pace, dacă chiar în timp de urgie iarăși se vor îndrepta spre lăcomie, câștigând din sângele și din pieirea unor oameni, care au fost alungați, sau robiți, sau uciși, ce trebuie să se aștepte altceva de la acest lucru, decât că cei ce practică lăcomia îngrămădesc urgie atât asupra lor, cât și asupra poporului întreg?</p>	5 Cartag.; 14 Vasile cel Mare; 6 Grig. Nyssa.
3 Grigorie	CÂȘTIGUL NEDREPT (NECINSTIT) (OSÂNDA CÂȘTIGULUI STRĂIN)	<p>Oare nu Ahar, fiul lui Zara, din greșeală luând din cele aduse lui Dumnezeu, peste toată adunarea lui Israel s-a făcut urgia? Și acesta singur a păcătuit, dar oare singur a murit întru păcatul său? Și nouă ni se cuvine în acel timp să considerăm anatemă tot ce nu este al nostru și câștig străin. Căci și acel Ahar a luat din pradă; aceștia acum tot din pradă; dar acela a luat cele de la vrăjmaș; iar aceștia, acum, de la frați, câștigându-și câștig de piele.</p>	72 ap.; 10 sin. I-II; 61 Vasile cel Mare; 6, 8 Grig. Nyssa

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
4 Grigorie	PRĂDAREA. (OSÂNDA PRĂDĂRII)	Și nimeni să nu se amăgească pe sine nici ca și cum ar fi găsit; căci nici celui ce găsește ceva nu se cuvine a câștiga; căci Deuteronomul zice: „Să nu treci cu vederea văzând vițelul fratelui tău sau oaia rătăcind pe cale, ci întorcându-te să le întorci la fratele tău; iar dacă fratele tău nu este aproape de tine sau nu-l cunoști, le vei aduna pe ele și vor fi cu tine până ce le-ar căuta fratele tău și le vei da lui; așa vei face cu asinul lui, și așa vei face cu haina lui, și așa vei face cu tot ceea ce a pierdut fratele tău, cu orice a pierdut el, și tu le-ai aflat" (Deut. 22, 1-3) nu numai ale fratelui de le-ar găsi, ci și ale vrăjmașului. „întorcându-te", așa spune Deuteronomul. Iar în Exod se spune că zice „le vei întoarce la casa stăpânului lor" (Ieș. 23, 4). Iar dacă nu este îngăduit a câștiga dacă fratele tău, sau vrăjmașul, în vreme de pace ar lenevi și s-ar desfăta, neîngrijindu-se de ale sale, cu cât mai puțin când este în nenorocire și fuge de vrăjmași, și silit își părăsește ale sale?	6 Grig. Nyssa
5 Grigorie	LUCRURILE GĂSITE	Dar mulți se amăgesc pe sine ținând în locul lucrurilor lor pierdute pe cele străine ce au găsit; căci dacă voradii și goții au tratat cu ei ca vrăjmași, apoi ei se fac altora voradi și goți. Deci am trimis la voi pe fratele și împreună bătrânul Eufrosiu, pentru acestea, ca să dea și acolo asemenea fel de procedare, după cel de aici, și ale căror scuze se cuvine a se primi, și care trebuie să se oprească de la rugăciuni.	
6 Grigorie	LIBERAREA ROBILOR. (ROBII, SCLAVII SCĂPAȚI DIN PRINSOARE SUNT LIBERI)	Ni s-a vestit însă noua că în țara noastră se face un lucru de necrezut, negreșit de necredincioși și de nelegiuți, și de cei ce nu cunosc nici numele lui Dumnezeu; că adică unii la atâta cruzime și neomenie au ajuns, încât rețin cu sila pe unii dintre sclavii scăpați de la barbari. Trimiteți pe câțiva prin țară, ca să nu cadă fulgere peste cei ce fac unele ca acestea.	85 Trul.; 3 Gang.; 64 Cartag.
7 Grigorie	VÂNZĂTORII DE FRAȚI. (VÂNZAREA) (TRĂDAREA). (OSÂNDA CELOR CE SE FAC UNELTE ALE BARBARILOR)	Deci cei ce s-au numărat între barbari și s-au dus cu ei în robie, uitând că au fost odată din Pont și creștini, și s-au sălbăticit într-atâta încâtucid chiar pe cei de neam cu dânșii, sau cu lemn, sau prin sugrumare, și arată barbarilor, care nu știau, căile sau casele, aceștia trebuie să se oprească și de la ascultare, până ce adunându-se sfinții, și Duhul Sfânt înaintea lor, ar hotărî ceva de obște în privința lor.	9 Anc.; 11, 13 Vasile cel Mare; 5 Grig. Nyssa
8 Grigorie	OSÂNDA CELOR CE PRĂDEAZĂ	Iar pe cei ce au îndrăznit să năvălească asupra caselor străine, dacă, acuzați fiind, s-ar dovedi, să nu-i învrednicești nici de ascultare; iar dacă singuri ar mărturisi și vor da înapoi ceea ce au luat, să se umilească în rândul celor ce se convertesc.	61 Vasile cel Mare; 2 Grig. Neocez.; 6 Grig. Nyssa
9 Grigorie	LUCRURI GĂSITE DIN PRĂZI	Iar cei ce în câmp au găsit ceva, sau în casele lor din ce au lăsat barbarii, dacă se vor dovedi, fiind acuzați, de asemenea să fie între cei ce se smeresc; iar dacă vor mărturisi singuri și vor da înapoi, să-i învrednicești și de rugăciune.	61 Vasile cel Mare; 2, 5, 8 Grig. Neocez.; 6 Grig. Nyssa

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
10 Grigorie	RÂNDUIALA PENTRU CEI CARE DAU LUCRURILE PE FAȚĂ. (ȘĂ NU CEARĂ RĂSPLATĂ)	Iar cei ce îndeplinesc porunca trebuie să o îndeplinească afară de orice câștig urât, nici să nu ceară răsplată de denunț, sau de salvare, sau de gă-sire, sau ori cu ce nume le numesc pe acestea.	4,5 Grig. Neocez.; 6 Grig. Nyssa
11 Grigorie	TREPTLE POCĂINȚEI	Plângerea este afară de ușa casei de rugăciune, unde stând cel ce a păcătuit, trebuie să se roage credincioșilor celor ce intră ca să se roage pentru el. Ascultarea este înăuntru de ușa din tindă, unde trebuie să stea cel ce a păcătuit până la catehumeni, și de acolo să iasă; ca auzind, zice Vasile cel Mare, Scripturile și învățătura, să se scoată afară și să nu se învrednicească de rugăciune; iar prosternarea este ca înăuntru de ușa bisericii stând, să iasă cu catehumenii; și starea împreună, ca să stea împreună cu credincioșii și să nu iasă cu catehumenii; cea mai de pe urmă este împărtășirea cu Sfintele Taine.	11 sin. I ec; 4, 8, 9 Anc.; 22, 56, 75, 81, 83 Vasile cel Mare